

ChristenUnie

Reimerswaal

**VERKIEZINGS
PROGRAMMA**

**WOENSDAG
18 MAART 2026**

Inleiding

Opstaan voor het goede

Gemeenteraadsverkiezingen gaan over ons allemaal: ouders en kinderen, ondernemers en vrijwilligers, buren en collega's. Over de manier waarop we samenleven, voor elkaar zorgen en bouwen aan een gemeenschap waarin ieder mens waardevol is en mee kan doen.

Kiezen voor wat echt telt

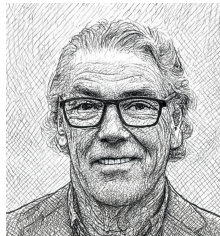
Verandering begint niet in Den Haag of in de raadszaal, maar bij mensen die zich inzetten voor hun omgeving. Bij inwoners die elkaar opzoeken, bij partijen die samenwerken en bij een gemeente die luistert en ruimte biedt. Samen bouwen we aan een Reimerswaal waarin vertrouwen, rechtvaardigheid en betrokkenheid centraal staan.

Partij voor iedereen

De ChristenUnie is gebaseerd op Bijbelse waarden en normen, maar wij zijn er voor iedereen: jong en oud, voor wie hier geboren is en nieuwe inwoners, gelovig, niet-gelovig of andersgelovig. We geloven in een samenleving waarin ieder mens telt en waarin politiek wordt gevoed door liefde, overtuiging en zorg voor elkaar.

Opstaan voor het goede betekent samen werken aan een hoopvolle toekomst voor Reimerswaal.

ChristenUnie Reimerswaal

Huib Bouwman (lijsttrekker)

info@reimerswaal.christenunie.nl

<https://reimerswaal.christenunie.nl>

Inhoud

- 1: Betrouwbare overheid
- 2: Veilig Reimerswaal
- 3: Verkeer en vervoer
- 4: Werken aan een gezonde economie
- 5: Gezin, jeugd en onderwijs
- 6: Verbindende cultuur en sport
- 7: Sociaal Domein
  - 7.1 Ouderen
  - 7.2 Mantelzorgers
  - 7.3 Jeugd- en jongeren
- 8: Werk en Inkomen
- 9: Zorg
- 10: Wonen en ruimte
- 11: Energie, klimaat en milieu
- 12: Financiën

1. Een betrouwbare overheid

Een betrouwbare overheid staat naast haar inwoners. Dat vraagt niet alleen om goede dienstverlening, maar ook om voorbeeldgedrag, openheid en samenwerking. Daarom kiest de ChristenUnie voor een overheid die dichtbij is en de menselijke maat centraal stelt.

Wij vinden dat:

- Initiatieven van inwoners actief worden ondersteund, met waardering en betrokkenheid.
- Reacties via balie, telefoon en internet snel, duidelijk en persoonlijk moeten zijn.
- Communicatie begrijpelijk, toegankelijk en uitnodigend moet zijn.
- De gemeentelijke website overzichtelijk en laagdrempelig moet zijn.
- Beleidsvorming moet gebeuren in samenspraak met inwoners — participatie begint bij luisteren.

Ook kijken we als ChristenUnie kritisch naar onszelf. Het goede voorbeeld geven geldt voor houding, taalgebruik en samenwerking binnen de raad en met onze inwoners. De afstand tussen politiek en samenleving is groot. Dat vraagt om nieuwe manieren van contact en betrokkenheid.

Verandering in stijl en structuur

We willen het lokale bestuur vernieuwen. Niet met méér regels, maar met heldere keuzes die zorgen voor vertrouwen en kwaliteit.

Dualisme: zuiver bestuur

Sinds 2002 geldt de Wet dualisering gemeentebestuur:

de gemeenteraad bepaalt het beleid en controleert, het college voert uit.

Die scheiding is essentieel voor transparant en eerlijk bestuur. Daarom vindt de ChristenUnie:

- Een raadslid, lijsttrekker of fractievoorzitter wordt in principe geen wethouder namens dezelfde partij. Zelfcontrole schaadt vertrouwen.
- Rollen en verantwoordelijkheden blijven helder en gescheiden.

Wethouders op basis van kwaliteit

Wethouders mogen best van buiten de gemeente komen. Niet partijkleur, maar deskundigheid, ervaring en betrokkenheid moeten leidend zijn. Zo zorgen we voor de beste mensen op de juiste plek.

Geen uitsluiting: geen coalitie–oppositie-model

Een coalitieakkoord sluit altijd partijen uit. Dat past niet bij lokale democratie waarin elke stem meetelt. Daarom kiest de ChristenUnie voor:

- Eén raadsbreed akkoord
- Geen wij-zij-denken
- Samen verantwoordelijkheid nemen

Zo wordt de gemeentepolitiek transparanter en dienstbaar aan álle inwoners.

Open politiek na de verkiezingen

Veel inwoners weten niet wat er achter de schermen na verkiezingen gebeurt. Wij willen dat anders:

- Een onafhankelijke verkenner brengt het politieke landschap in kaart.
- Alle partijen leveren openbare input.
- Verslagen en keuzes zijn inzichtelijk voor inwoners.

Democratie hoort niet achter gesloten deuren plaats te vinden.

Samenwerken aan Reimerswaal

Bij plannen die invloed hebben op de leefomgeving moeten inwoners:

- tijdig worden geïnformeerd
- kunnen meedenken
- serieus worden genomen in ideeën en zorgen

Participatie is geen bijzaak, maar een bouwsteen van goed bestuur. Dat vraagt om voortdurende inzet en actieve samenwerking met inwoners, verenigingen, instellingen en ondernemers.

Recht op demonstratie

De gemeente Reimerswaal erkent en beschermt het grondrecht van inwoners om vreedzaam te demonstreren. Vrijheid van meningsuiting en openbare orde gaan daarbij hand in hand. Zo zorgen we ervoor dat iedereen zijn stem kan laten horen, met respect voor veiligheid en voor elkaar.

---

2. Samen werken aan een veilig Reimerswaal

Iedereen wil zich veilig voelen – thuis, op straat, op school, online en in de buurt. Veiligheid is geen vanzelfsprekendheid. Het vraagt om alertheid, samenwerking en een overheid die beschermt waar nodig en voorkomt waar het kan.

We kiezen voor een aanpak die stevig is tegen criminaliteit én ruimte laat voor vertrouwen, herstel en verbondenheid.

Veiligheid begint dichtbij

Een veilige leefomgeving ontstaat in de buurt en in de dorpen. Daarom willen we:

- in elke kern zichtbare aanwezigheid van buurtwerkers, boa's en (wijk)agenten
- korte lijnen tussen gemeente, inwoners en veiligheidsdiensten
- tijdige signalering van risico's en problemen

Buurtwerkers en handhavers zijn de ogen en oren van de gemeente. Zij zijn niet alleen belangrijk voor handhaving, maar juist voor het vroegtijdig herkennen en bespreken van zorgen.

De gemeente werkt actief samen met de Veiligheidsregio, de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zeeland en buurgemeenten, ook richting Antwerpen, om risico's vroeg aan te pakken en onze leefomgeving te beschermen.

Veiligheid is meer dan handhaving. Het gaat over zorg, aandacht, luisteren en samenwerken – met daadkracht én menselijke maat.

Drugs, alcohol en preventie

Een veilige leefomgeving vraagt om duidelijke grenzen én vroege aandacht. Daarom:

- pakken we overlast van drugs en alcohol actief aan
- wegen signalen uit buurten zwaar
- zetten we in op preventie en samenwerking met scholen, sportverenigingen, kerken en jongerenwerk

Jongerenwerkers zijn onmisbaar. Zij bouwen vertrouwen op en bieden jongeren perspectief. Hun werk verdient blijvende ondersteuning en waardering.

Tegen uitbuiting en mensenhandel

Achter prostitutie en schijnondernemingen gaan vaak verhalen van misbruik en uitbuiting schuil. Wij willen dat de gemeente:

- alert is op signalen van mensenhandel
- diensten en instanties goed laat samenwerken
- alle beschikbare middelen inzet om deze misstanden te stoppen

Ondermijning: aanpak met kracht én zorg

Criminele netwerken gebruiken vastgoed en bedrijven om geld wit te wassen en invloed te krijgen. Dat tast onze samenleving aan. Wij kiezen voor:

- een integere en weerbare overheid
- samenwerking met inwoners en partners bij het melden en bestrijden van ondermijning
- een aanpak die recht doet aan slachtoffers én gericht is op herstel waar dat kan

We zijn blij met de inzet van taskforce RIEC (Regionaal Informatie en Expertise Centrum) Zeeland West-Brabant bij het opsporen van criminaliteit in het buitengebied, havens en vastgoed.

---

3. Verkeer en vervoer

Mobiliteit gaat over bereikbaar zijn, veilig reizen en leefbaarheid in onze dorpen. De ChristenUnie kiest voor slimme, duurzame en veilige mobiliteit die werkt voor inwoners én ondernemers.

Minder verkeer in kernen

We zetten in op:

- verkeersluwe dorpskernen
- verboden voor vrachtwagens op plekken waar dit nodig is
- nieuwe ontsluitingsroutes waar dat gewenst en haalbaar is
- samenwerking met bewoners bij het ontwikkelen van oplossingen

Project Zanddijk – Yerseke

Het besluit over de Zanddijk lijkt definitief. We blijven bezorgd over de te verwachten negatieve gevolgen voor bedrijvigheid en economie. Een nieuwe weg door de polder, de 'rode poldervariant', blijft onze voorkeur, lijkt niet meer in beeld.... Ook andere ChristenUnie varianten zijn nooit serieus overwogen.

Daarom vinden we het belangrijk dat:

- de gemeente scherp meekijkt met de provincie
- het gemeentelijk deel snel, zorgvuldig en toekomstbestendig wordt uitgevoerd
- ondernemers en inwoners goed en tijdig worden geïnformeerd en betrokken

Reconstructie haven Yerseke

De reconstructie van de damwanden start in 2026 en wordt in 2027 afgerond. Wij vinden:

- goede communicatie met ondernemers, inwoners en vissers van groot belang
- dat werkzaamheden zo min mogelijk hinder mogen veroorzaken
- dat de haven economisch vitaal en leefbaar moet blijven

Ruimte voor fietsers en voetgangers

Fietsers krijgen ruim baan. We willen investeren in:

- veilige fietspaden en stallingen
- doorstroming, veiligheid en comfort
- goede looproutes voor mensen met een beperking

Openbaar vervoer en bereikbaarheid

Iedere kern moet bereikbaar blijven – ook buiten de spits. Daarom zetten we in op:

- behoud van NS-stations
- goed en betaalbaar flexvervoer
- betrokkenheid van inwoners bij keuzes over OV

Parkeren blijft voor inwoners gratis. Bij herinrichting van dorpskernen komt er voldoende parkeerruimte.

Voor vrachtwagenchauffeurs pleiten we voor betere voorzieningen buiten de bebouwde kom, inclusief sanitaire faciliteiten.

Verkeersveiligheid: samen alert

We kiezen voor:

- het verwijderen van gevaarlijke paaltjes
- scheiding tussen langzaam en snel verkeer
- het weren van zwaar vrachtverkeer uit dorpscentra
- verkeerslessen en stimulering van verkeersveiligheidsprogramma's in onderwijs

---

4. Werken aan een gezonde economie

Een gezonde economie is meer dan groei en winst. Het gaat om mensen, kansen en toekomst. Wij kiezen voor een economie die ruimte biedt voor innovatie en samenwerking, en die nooit ten koste gaat van mens, natuur of leefomgeving.

Sterke ondernemers, sterke dorpen

Het MKB is de motor van onze economie. Daarom:

- komt er één digitaal ondernemersloket
- krijgen lokale bedrijven eerlijke kansen bij aanbestedingen
- wordt geïnvesteerd in duurzame en goed bereikbare bedrijventerreinen
- ondersteunen we ZZP'ers bij huisvesting en netwerken

Reimerswaal: streek van vakmanschap

Onze regio is bekend om landbouw, fruitteelt en schaal- en schelpdieren. Boeren en vissers verdienen waardering én toekomstperspectief. Daarom stimuleren we:

- kringlooplandbouw en lokale voedselketens
- samenwerking met omliggende gemeenten en de sector
- eerlijke vergoedingen voor natuurbeheer en beheer van onze 'publieke ruimte'

Geen verblijfsbelasting voor arbeidsmigranten

Arbeidsmigranten zijn geen toeristen. Ze werken en wonen tijdelijk in onze gemeente en dragen bij aan onze economie. Een verblijfsbelasting zou lasten voor ondernemers wellicht onnodig verhogen. Nader onderzoek naar de effecten van een verblijfsbelasting worden wel ondersteund.

Toerisme en recreatie

Toerisme is welkom – maar met respect voor natuur en leefomgeving. Daarom:

- investeren we in verblijfsrecreatie op passende plekken
- versterken we fiets- en wandelroutes
- breiden we camperplekken waar mogelijk uit
- stemmen we toeristenbelasting af op Zeeuwse tarieven

Het moet gastvrij en uitlegbaar blijven: een eerlijke bijdrage zonder onze identiteit te verliezen.

Winkels en leefbaarheid

Winkels zijn plekken van ontmoeting. Daarom:

- blijven voorzieningen in alle kernen belangrijk
  - zoeken we creatieve oplossingen bij leegstand van winkels
  - blijft de zondag een collectief rustmoment; we zijn geen voorstander van verruiming van zondagsopenstelling
-

5. Samen sterk voor gezin, jeugd en onderwijs

Kinderen en jongeren bouwen aan de toekomst van Reimerswaal. Daarom kiezen we voor beleid dat dichtbij is: met veilige gezinnen, goede scholen en sterke buurten. We willen dat onderwijs en zorg zo veel mogelijk in de eigen omgeving beschikbaar blijven, ook als extra ondersteuning nodig is.

Gezinnen: een stevige basis

Gezonde en stabiele gezinnen vormen de basis voor een samenleving waarin kinderen goed kunnen opgroeien. Daarom:

- investeren we in de eerste 1000 dagen via de Jeugdgezondheidszorg en GGD
- ondersteunen we relationele en opvoedkundige programma's
- stimuleren we initiatieven waarin ouders elkaar helpen
- zetten we in op laagdrempelige en lokale consultatiebureaus

Taalvaardigheid en laaggeletterdheid

Ongeveer 15% van onze inwoners heeft moeite met lezen en schrijven. Dat willen we doorbreken. Daarom:

- bieden we taallessen aan op laagdrempelige locaties, zoals dorpshuizen
- krijgen nieuwkomers, statushouders en arbeidsmigranten toegang tot taalonderwijs
- werken bibliotheken, scholen en WMO-consulenten samen

Jeugd en speelruimte

Kinderen verdienen ruimte om te spelen, sporten en ontmoeten. Daarom:

- komen er voldoende speelplekken en sportveldjes in alle kernen
- worden strandjes verbeterd en aantrekkelijk gemaakt
- wordt de kinderburgemeester actief betrokken bij jeugdbeleid

Dankzij de ChristenUnie kwam het eerste kunstgrasveldje in Rilland. Inmiddels worden meer kernen voorzien van dergelijke voorzieningen.

Onderwijs: dichtbij en divers

Vrijheid van onderwijs is een groot goed. We zetten ons in voor:

- behoud van kleine(re) scholen met eigen identiteit
- goede verbinding tussen scholen, gemeente en jeugdhulp
- aandacht voor duurzaamheid, klimaat en afvalscheiding
- (openbaar) vervoer naar school als belangrijk randvoorwaarde

Voor nieuwbouw kiezen we waar mogelijk voor multifunctionele gebouwen met o.a. basisschool, sport, kinderopvang en bibliotheek onder één dak.

---

6. Cultuur en sport die verbinden

Cultuur en sport brengen mensen samen en versterken gemeenschappen. We willen dat iedereen mee kan doen – jong en oud, actief en creatief.

Kans voor iedereen

We stimuleren initiatieven die:

- ontmoeting, creativiteit en beweging bevorderen
- betaalbaar zijn voor iedereen
- kinderen en jongeren helpen talenten te ontwikkelen
- subsidie beschikbaar voor iedere stichting/vereniging die cultuur en sport aanbiedt

Gezinnen met een kleine beurs kunnen gratis of met korting deelnemen aan sport- en muziekactiviteiten mede dankzij St. Leergeld en het Declaratiefonds

Erfgoed en identiteit

Historische gebouwen en monumenten vertellen ons verhaal. Daarom:

- blijft religieus erfgoed zichtbaar en verzorgd
- krijgen musea zoals het Oosterschelde Museum steun bij ontwikkeling
- wordt erfgoed meegenomen in inrichting van de leefomgeving

Bibliotheken: meer dan boeken

Bibliotheken spelen een belangrijke rol in taal, ontmoeting en integratie. Daarom:

- willen we sluiting van nevenvestigingen voorkomen
- stimuleren we functies zoals taalonderwijs en ontmoetingsplaatsen
- zetten we in op samenwerking met scholen en kerken

Ruimte voor sport en ontmoeting

Sportvoorzieningen moeten toegankelijk en toekomstbestendig zijn. Daarom:

- worden gebouwen multifunctioneel gebruikt en verduurzaamd
- zijn accommodaties toegankelijk voor mensen met een beperking
- onderzoeken we behoefte aan nieuwe voorzieningen, zoals padelbanen

We stimuleren een gezonde leefstijl en zorgen dat minima goed worden geïnformeerd over regelingen en fondsen.

Roken en alcohol passen niet bij sport. We ontmoedigen gebruik in sportkantines.

Elke leerling in Reimerswaal moet vóór het einde van de basisschool een zwemdiploma kunnen halen.

---

7. Sociaal Domein

Bij de ChristenUnie begint het met één overtuiging: iedere inwoner is waardevol. Die waarde hangt niet af van prestaties, leeftijd, gezondheid of afkomst. Iedereen verdient ruimte om mee te doen en zorg te ontvangen wanneer dat nodig is.

Het nieuwe lokale team

Het nieuwe lokale team in Reimerswaal is het centrale aanspreekpunt voor alle vragen binnen het sociaal domein. Het team werkt breed en dichtbij inwoners, en vervangt het Centrum voor Jeugd en Gezin.

Het team:

- werkt multidisciplinair en breed: van opvoeding tot ouderenzorg
- is laagdrempelig bereikbaar voor alle inwoners
- kijkt verder dan de hulpvraag, naar gezin en omgeving
- werkt samen met scholen, huisartsen, verenigingen en kerken
- zet in op preventie en vroegsignalering

Dit zorgt voor minder versnippering en meer samenhang tussen jeugdzorg, WMO, welzijn en sport.

7.1 Ouderen: betrokken en zichtbaar

Ouderen zijn een waardevolle schakel in onze samenleving. Maar bij afnemende gezondheid groeit de kans op vereenzaming. Daarom zetten we in op:

- bezoeken aan 70-plussers door professionals of vrijwilligers
- samenwerking met dorpsraden, sociale teams, kerken en verenigingen
- aandacht voor zingeving en levensvragen
- overleg met huisartsen en zorginstellingen

De gemeentelijke website wordt 'ouderen-proof'. Daarnaast komt er een vangnet voor wie niet digitaal vaardig is. De sociale kaart blijft ook op papier beschikbaar.

7.2 Mantelzorgers: waardering en ruimte

Veel zorg wordt thuis gedragen door mantelzorgers. Zij verdienen steun, rust en erkenning. Daarom:

- investeren we in respijtzorg om overbelasting te voorkomen
- krijgen jonge mantelzorgers extra ondersteuning
- verminderen we bureaucratie bij mantelzorgwoningen
- geven we jaarlijks een mantelzorgcompliment

We ontwikkelen een visie op informele zorg die aansluit bij de professionele zorg.

7.3 Jeugd en jongeren: nabij en op tijd

Onze jongeren verdienen begeleiding en een netwerk dat werkt. Jongerenwerkers zijn essentieel. Ze zijn zichtbaar in dorpen, scholen en verenigingen en bouwen relaties die jongeren verder helpen. Daarom:

- zijn jongerenwerkers vaste gezichten in onze dorpen
- werken we met 'één gezin, één plan, één coördinator'
- voorkomen we schooluitval samen met scholen

- zetten we praktijkondersteuners in bij huisartsen voor lichte problemen

Preventie en contact blijven hierbij de sleutel.

---

8. Werk en inkomen met perspectief

Werk is meer dan inkomen. Het geeft mensen een plek in de samenleving, een gevoel van eigenwaarde en ruimte om talenten te ontwikkelen. Toch leven in Reimerswaal nog te veel mensen van een uitkering of nét boven de armoedegrens. Dat vraagt om een gemeente die kansen biedt, obstakels wegneemt en ondersteuning geeft waar dat nodig is.

Meedoen op de arbeidsmarkt

Iedereen moet kunnen bijdragen — in betaald werk, vrijwilligerswerk of via sociale projecten. Daarom:

- stimuleert de gemeente werkgevers om inclusief te werken
- voorkomen we misbruik van vrijwilligerswerk dat ten koste gaat van echte banen
- ondersteunen we re-integratietrajecten die écht helpen
- krijgen nieuwkomers snel toegang tot werk, stage of opleiding
- zoeken we samen met ondernemers naar passende werkplekken, ook voor mensen met psychische problemen
- bieden we ruimte voor alternatieve routes naar werk, zoals regelarme zones en ondernemerschap met behoud van uitkering

Armoede voorkomen en doorbreken

Armoede raakt gezinnen diep en werkt vaak generaties lang door. Daarom:

- zetten we in op preventie en vroegsignalering
- werken sociale teams, kerken en maatschappelijk werk nauw samen
- krijgen minima kwijtschelding van gemeentelijke belastingen

De voedselbank moet steeds minder nodig worden — niet door af te bouwen, maar door te investeren in betere ondersteuning en perspectief.

Schuldhelp: menselijk en oplossingsgericht

Schulden mogen niet ontsporen. Daarom:

- beperken we wachttijd voor schuldhelp tot maximaal twee weken

- zoeken we bij woninguitzetting eerst naar maatwerkoplossingen
- krijgen gezinnen met kinderen urgentie bij acute woonnood
- stelt de gemeente zich coulant op als schuldeiser
- koppelen we vroegsignalering aan concrete actie

We kiezen voor herstel en perspectief, niet voor straf.

Duurzaam én sociaal

Maatregelen rond duurzaamheid mogen niet leiden tot hogere lasten voor mensen met een laag inkomen. De energietransitie is pas geslaagd als iedereen kan meedoen.

---

9. Zorg met aandacht voor elkaar

Zorg begint bij mensen. Bij liefde, nabijheid en het besef dat we elkaar nodig hebben. We willen een samenleving waarin mensen omzien naar elkaar en waar zorg toegankelijk en dichtbij is geregeld — zonder onnodige drempels of bureaucratie.

Iedereen telt mee

We streven naar een ontspannen samenleving waarin iedereen meedoet. Daarom:

- is ondersteuning ruimhartig en menselijk
- blijven we investeren in initiatieven die mensen met schulden of problemen helpen
- stimuleren we projecten zoals Handje Extra en Resto VanHarte in alle dorpen

De menselijke maat is leidend — ook als dat iets meer mag kosten.

Zorg voor kwetsbare inwoners

Zorg moet kleinschalig, persoonlijk en dichtbij georganiseerd zijn, met vaste gezichten en korte lijnen. Daarom:

- werken we samen met vrijwilligers, kerken, wijkteams en professionals
- willen we minder schotten tussen zorgvormen
- zoeken we nieuwe vormen van opvang en begeleiding voor mensen met verward gedrag — niet in een politiecel
- ondersteunen we buurten en verenigingen die zorgen voor ontmoeting en verbinding

Een samenleving die buren ziet, hoort en helpt, is een sterke samenleving.

---

10. Wonen en ruimte die werkt voor iedereen

Een fijn huis in een prettige buurt is geen luxe, maar een basisvoorwaarde voor een goed leven. Daarom willen we dat iedereen in Reimerswaal passend kan wonen: betaalbaar, duurzaam en toekomstbestendig.

De gemeente staat achter de Zeeuwse Woondeal en gebruikt deze als basis voor de lokale woonopgave. Dit betekent inzet op betaalbare woningen, doorstroming en leefbare dorpen.

Wonen: betaalbaar en passend Daarom:

- krijgt de starterslening extra financiële ruimte
- helpt de duurzaamheidslening inwoners hun woning te isoleren
- bouwen we levensloopbestendige woningen
- is er ruimte voor woningen voor éénpersoonshuishoudens
- moet in alle kernen plek zijn voor nieuwbouw

De woonopgave vraagt om creativiteit en flexibiliteit. Meerlaags bouwen is een optie als het past bij het karakter van onze dorpen. Geen hoogbouwflats, wél efficiënt gebruik van ruimte.

Ruimte voor de toekomst

Ruimtelijke ordening gaat over de kwaliteit van onze leefomgeving. Daarom:

- worden inwoners actief betrokken bij ruimtelijke plannen
- wil de gemeente grotere woningbouwcontingenten binnenhalen
- maken we samen afspraken over inrichting en beheer via een kwaliteitsplan openbare ruimte

Huisvesting voor arbeidsmigranten

Iedereen verdient een goed dak boven het hoofd, ook mensen die tijdelijk komen werken. Daarom:

- zoeken we samen met ondernemers naar menswaardige en toekomstbestendige oplossingen
- sluiten we aan bij de voorstellen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten

Ruimte voor recreatie en landschap

We vinden een balans tussen ontwikkeling en behoud. Daarom:

- behoud van open landschappen en geen verrommeling
- investeren in wandel- en fietsroutes
- geen uitbreiding van megastallen
- zorgvuldige ruimte voor energieprojecten, passend bij onze dorpen en natuur

Natuur: beschermen en beleven

De natuur in Reimerswaal verdient bescherming én ruimte voor beleving. Daarom:

- koesteren we landschap en biodiversiteit
- blijft natuureducatie overeind
- blijft goede landbouwgrond behouden
- werken we samen met provincie, waterschappen, boeren en natuurorganisaties

---

11. Energie, klimaat en milieu — eerlijk, lokaal en haalbaar

De ChristenUnie streeft naar een duurzame toekomst waarin energievoorziening betrouwbaar, betaalbaar en lokaal georganiseerd is. De gemeente heeft hierin de regie en zorgt dat niemand achterblijft. De energietransitie lukt alleen als inwoners kunnen meedoen en meeprofiteren.

Lokale energie, samen geregeld

Energiecoöperaties brengen de energietransitie dichtbij. Ze maken lokaal eigendom mogelijk en zorgen dat opbrengsten terugvloeien in de gemeenschap. Daarom:

- ondersteunt de gemeente coöperaties praktisch en financieel
- stimuleren we een lokaal energiebedrijf
- zetten we in op lokaal eigendom bij zonne- en windprojecten
- blijven we bij het Energielandgoed Rilland-Oost inzetten op lokaal eigendom

Een lokaal energiesysteem biedt:

- goedkopere tarieven voor inwoners
- groene stroom

- minder afhankelijkheid van grote energieleveranciers
- een impuls voor de lokale economie

Iedereen doet mee

De lusten en lasten van energieprojecten moeten eerlijk verdeeld worden. Daarom:

- kunnen inwoners deelnemen via aandelen of gebiedsbijdragen
- is er één loket voor technische én financiële ondersteuning
- maken we per kern een uitvoeringsplan voor aardgasvrij wonen
- voorkomen we energiearmoede door isolatie, advies en begeleiding

De energietransitie is geslaagd als ook mensen met een kleinere portemonnee kunnen deelnemen.

Slim gebruik van zonne-energie en laadinfra

Zonnepanelen horen eerst op grote en bestaande daken: bedrijven, scholen, dorpshuizen en woningen. Daarom:

- geeft de gemeente zelf het goede voorbeeld
- worden zonnepanelen en laadpunten bij utiliteitsbouw verplicht
- gelden bij grootschalige zonne- en windprojecten duidelijke kaders:
  - o minimaal 50% lokaal eigendom
  - o zorgvuldige landschapsinpassing
  - o actieve participatie van omwonenden
  - o toepassing van de Zonneladder en Gedragscode Zon op Land

Industrie en duurzaamheid

Lokale bedrijven worden uitgedaagd om energie te besparen en samen te werken. Daarom:

- stimuleren we een energiebesparingsconvenant
- wordt duurzaamheid standaard meegenomen in alle relevante beleidsstukken via een duurzaamheidstoets
- worden CO₂-reductie en duurzame mobiliteit onderdeel van het verkeers- en vervoersbeleid
- wordt gemeentelijk inkoopbeleid duurzaam en eerlijk

Afval en grondstoffen: circulair en dichtbij

Reimerswaal werkt sinds 2023 met Diftar. Dat heeft geleid tot:

- 42% minder restafval
- meer gescheiden grondstoffen
- een gebruiksvriendelijk systeem dat ervaren wordt als eerlijk en motiverend

Niet iedereen kan naar de milieustraat in Kruiningen. Daarom pleiten wij voor :

- meer wijkgerichte inzamelpunten voor o.a. papier, kleding en kleine apparaten
- de milieustraat in Kruiningen blijft behouden

Onze ambitie: van afval naar grondstof, met een systeem dat praktisch en toegankelijk is.

Waterbeheer: voorbereid op extremen

Klimaatverandering vraagt om slimme keuzes. Daarom:

- werken we gebiedsgericht samen met gemeenten, waterschappen, landbouw, natuur en inwoners
- zetten we in op klimaatadaptatie en stresstesten
- combineren we wateropslag, natuur en landbouw waar mogelijk

Samen zorgen we voor bescherming tegen droogte, hitte, overstroming en verzilting.

---

12. Financiën — eerlijk, transparant en toekomstgericht

Gemeenschapsmiddelen zijn er om het welzijn van inwoners te bevorderen. We gaan zorgvuldig om met belastinggeld dat we samen opbrengen. De ChristenUnie kiest voor een financieel beleid dat eerlijk, transparant en toekomstgericht is.

Financieel beleid met oog voor mensen

Reimerswaal staat er financieel gezond voor, maar middelen zijn niet onbeperkt. Daarom:

- weegt de raad zorgvuldig af wat écht nodig is
- worden kwetsbare inwoners, zorg, veiligheid en onderhoud zoveel mogelijk ontzien bij bezuinigingen
- blijft maatwerk mogelijk voor mensen met een kleine beurs

Gemeentelijke reserves kunnen worden ingezet voor incidentele investeringen. Structurele uitgaven dienen echter te worden gedekt met structurele middelen. Met betrekking tot de Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij (ZEH)-middelen stellen wij voor een deel te investeren in de ondersteuning van sociaal kwetsbare en minder bedeelde inwoners van onze gemeente. Vanuit het principe van omzien naar elkaar willen wij voorzien in noden waar dat nodig is, armoede geen kans geven en deze problematiek gezamenlijk aanpakken.

Verantwoord en toekomstgericht investeren

We kiezen voor:

- een behoudende koers en geen risicovolle investeringen
- optimale inzet van leningen bij gunstige rente
- eerlijke verdeling van investeringen over de kernen
- duurzaam en circulair inkopen, met meetbare resultaten
- aanpak van misbruik van voorzieningen, met oog voor de menselijke maat

Daarnaast blijven we via de VNG en andere kanalen pleiten voor eerlijke rijksvergoedingen voor landelijke taken die lokaal worden uitgevoerd.

Lokale lasten

De ChristenUnie kiest voor eerlijke lastenverdeling:

- lokale belastingdruk stijgt in principe niet meer dan inflatie. B.v. wel verhogen als deze extra inkomsten ten goede komen van de fin. zwakkeren in onze gemeente.
- wie meer kan dragen, draagt meer
- heffingen en leges zijn zoveel mogelijk kostendekkend

Stichtingen en verenigingen kunnen aanspraak maken op subsidies voor activiteiten met maatschappelijke waarde. Bij regionale uitdagingen zoeken we samenwerking en solidariteit.

Toeristenbelasting

We zijn tegen de voorgestelde verhoging van de toeristenbelasting in 2026 met 86% (van € 1,15 naar € 2,15). Dit legt een te zware last bij bezoekers en ondernemers en kan onze aantrekkelijkheid als toeristische bestemming schaden.

Daarom kiezen we voor:

- beheersbare en voorspelbare tarieven
- een tarief dat past bij voorzieningen en vergelijkbaar is met Zeeland
- beleid in overleg met recreatieondernemers

Geen verblijfsbelasting voor arbeidsmigranten

Arbeidsmigranten zijn geen toeristen, maar medebouwers van onze economie. Zij verdienen waardering en goede huisvesting, niet extra lasten. Nader onderzoek naar de effecten van een verblijfsbelasting worden wel ondersteund.